

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ה, 2015
מספר השאלון: 136,001206

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון	—	ספר בראשית	—	(12x2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(20x2)	—	40 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי החובה	—	(6x3)	—	18 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי ההרחבה	—	(6x1)	—	6 נקודות
פרק חמישי	—	קטע לנייתוח ולהבנה	—	(4x3)	—	12 נקודות
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — ספר בראשית (24 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (5 נקודות).

(לכל שאלה — 12 נקודות)

1. קרא בראשית, ד', 8-16.

ח וַיֹּאמֶר קִיץ אֶל-הַבַּל אָחִיו וַיְהִי בַּהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקַּם קִיץ
ט אֶל-הַבַּל אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ: וַיֹּאמֶר ה': אֶל-קִיץ אֵי הַבַּל
י אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הַשְׂמֵר אָחִי אֲנֹכִי: וַיֹּאמֶר מֶה
יא עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צִעֲקִים אֵלַי מִן-הָאָדָמָה: וְעַתָּה אָרִיד
יב אֹתָהּ מִן-הָאָדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לְקַחַת אֶת-דְּמֵי
יג אָחִיךָ מִיָּדְךָ: כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאָדָמָה לֹא-תִסָּף תִּת-כַּחַח לָךְ
יד נָע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר קִיץ אֶל-ה': גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְשׂוּא:
טו הִן גִּרְשָׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפְּנֵיךְ אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי
טז נָע וְנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָּל-מֵצְאֵי יְהַרְגֵנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ ה': לֵבֶן
טז כָּל-הַרְג קִיץ שִׁבְעָתַיִם יִקַּם וַיִּשֶׂם ה': לְקִיץ אוֹת לְבַלְתִּי
טז הַבּוֹת-אֹתוֹ כָּל-מֵצְאוֹ: וַיֵּצֵא קִיץ מִלִּפְנֵי ה': וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ-
נוד קְדֵמַת-עֵדֶן:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בקטע זה קיין מתואר כחוטא המתנער מהאחריות למעשהו.

הבא מן הקטע שתי ראיות המבססות זאת, והסבר אותן.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. בבראשית רבה, כ"ב, הדיון על פסוק 8 מתחיל בשאלה "על מה היו מדיינים?"

(1) השאלה בבראשית רבה עוסקת בפער שבפסוק 8. מהו פער זה? (2 נקודות)

(2) איזה מסר אפשר לדעתך ללמוד מן הפער שציינת בתת-סעיף (1)? (3 נקודות)

ג. קרא גם בראשית, ד', 2 ופסוקים 11-15 בקטע שלפניך.

(1) ציין שני רכיבים בעונשו של קין.

הסבר על פי פסוק 2 מדוע עבור קיין עונש זה חמור ביותר.

(3 נקודות)

(2) איזו הקלה בעונש קיבל קיין? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

2. קרא בראשית, י"א, 26-31; י"ב, 1-9.

בראשית, י"א, 26-31

וַיְחִי-
 טו תָּרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֻּלְדֵה אֶת-אַבְרָם אֶת-נְחוֹר וְאֶת-הָרָן:
 טז וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נְחוֹר וְאֶת-
 טז הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט: וַיָּמָת הָרָן עַל-פְּנֵי תָּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ
 טט מוֹלְדֹתוֹ בְּאוֹר כְּשָׂדִים: וַיִּקַּח אַבְרָם וְנְחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם
 אֶשֶׁת-אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אֶשֶׁת-נְחוֹר מִלְכָּה בִת-הָרָן אֵבִי-
 לז מִלְכָּה וְאֵבִי יִסְפָּה: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֵד: וַיִּקַּח תָּרַח
 אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-הָרָן בֶּן-בְּנוֹ וְאֵת שָׂרִי בְּלָתוֹ
 אֶשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מְאוֹר כְּשָׂדִים לְלֶכֶת אֶרֶץ
 כנען וַיָּבֹאוּ עַד-חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

בראשית, י"ב, 1-9

א וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לֶךְ מֵאֶרֶץ וּמְמֹלְדֹתֶיךָ וּמִבְּיַת
 ב אֲבִיךָ אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֹדְאָךְ: וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָם
 ג וַאֲגִדְלָה שִׁמְךָ וְהָיָה בְּרַכָּה: וְאַבְרָכָה מִבְּרַכֶּיךָ וּמִמְקַלְלֶיךָ אָאֹר
 ד וְנִבְרַכְנוּ בְּךָ כָּל מְשַׁפְּחֹת הָאָרֶמָה: וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
 ה אֵלָיו ה' וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים
 ו שָׁנָה בְּעֵצָתוֹ מִחָרָן: וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט
 בן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ
 ו בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹד
 ז אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֵם עַד אֵלּוֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אִז
 ח בְּאֶרֶץ: וַיֵּרָא ה' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לִזְרַעְךָ אֵתְּנֶה אֶת-הָאֶרֶץ
 ח הַזֹּאת וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנְּרָאָה אֵלָיו: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם
 הַהֵרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית-אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם
 ט וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה': וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ
 וְנֹסֵעַ הַנֶּגְבָה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא **בראשית**, י"א, 31 ו**בראשית**, י"ב, 1-5 שלפניך. יציאת אברם לארץ כנען מתוארת בשני הקטעים האלה. הסבר כיצד מתוארת יציאתו לכנען בכל אחד מן קטעים, וציין הבדל אחד ביניהם.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא **בראשית**, י"א, 30 שלפניך. יש הטוענים כי המידע שנמסר בפסוק זה הוא רמז מקדים לקושי בהמשך סיפורי אברהם. הסבר טענה זו.

ג. קרא **בראשית**, י"ב, 5-9 שלפניך, וגם את קטע השיר שלהלן "קום והתהלך בארץ", מאת יורם טהרלב.

קום והתהלך בארץ
בתרמיל ובמקל
ונדאי תקגש בדרך
שוב את ארץ-ישקאל.

על פי השיר, אפשר להכיר את הארץ באמצעות מסעות בה.

(1) הסבר כיצד דברים אלה באים לידי ביטוי ב**בראשית**, י"ב, 6-9 שלפניך. (3 נקודות)

(2) ממעשי אברם בפסוקים אלה נראה כי לשיטוטיו בארץ הייתה מטרה נוספת.

מהי מטרה זו? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

פרק שני — היסטוריוגרפיה ונבואה (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 3-5.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (8 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).
(לכל שאלה — 20 נקודות)

3. קרא מלכים א, י"ז, 1-9.

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ הַתְּשִׁבִי מִתְּשִׁבֵי גִלְעָד אֶל-
אחאב חי- ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם-יהיה
ב השנים האלה טל ומטר כי אם-לפי דברי: ויהי
ג דבר- ה' אליו לאמר: לך מזוה ופגית לך קדמה ונסתרת
ד בנחל כרית אשר על-פני הירדן: והיה מהנחל תשתה ואת-
ה הערבים צויתי לכלכלך שם: וילך ויעש כדבר ה' וילך וישב
ו בנחל כרית אשר על-פני הירדן: והערבים מביאים לו לחם
ז ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ומן-הנחל ישתה: ויהי מקץ
ח ימים וייבש הנחל כי לא-היה גשם בארץ: ויהי
ט דבר- ה' אליו לאמר: קום לך צרפתה אשר לצידון וישבת
שם הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך:

ענה על סעיף א (חובה).

א. מהי הנבואה שאליהו מוסר לאחאב בפסוק 1, ומדוע נמסרה לו נבואה זו? בתשובתך היעזר

ב**מלכים א**, ט"ז, 29-33 וב**דברים**, י"א, 16-17.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוק 1 בקטע שלפניך.

(1) המילים "כי אם לפי דברי" בנבואתו של אליהו עשויות לגרום לקושי תאולוגי (דתי).

מהו קושי זה? (3 נקודות)

(2) קרא גם **מלכים א**, י"ח, 1. האם לדעתך הנאמר בפסוק זה מסייע לפתור את הקושי?

נמק. (3 נקודות)

ג. בקטע שלפניך מסופר כי אליהו מסתתר בנחל פְּרִית.

ציין שתי סיבות לשהייה של אליהו בנחל.

ד. קרא פסוקים 2-9 בקטע שלפניך.

לדעת פרשנים אחדים, "הערבים" הם אנשי הערבה.

(1) האם לדעתך לפי פירוש זה נעשה לאליהו נס? בסס את דבריך על פסוקים 2-6

בקטע שלפניך. (3 נקודות)

(2) האם פסוקים 7-9 תומכים בדעתך או אינם תומכים בה? הסבר. (3 נקודות)

א
 שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנָה מִנְּשֵׂהָ בְּמִלְכּוֹ וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ
 ב בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חַפְצִי-בָהּ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינַי ה' ה'
 ג כְּתוֹעֵבַת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹדִישׁ ה' מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּשָׁב
 ד וַיִּבֶן אֶת-הַבַּמּוֹת אֲשֶׁר אָבֵד חֻזְקִיהוּ אָבִיו וַיִּקַּם מִזְבַּחַת
 ה לַפֶּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֶׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 ו לְכָל-צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם: וּבְנָה מִזְבַּחַת בְּבֵית ה' ה'
 ז אֲשֶׁר אָמַר ה' בִּירוּשָׁלַם אֲשִׁים אֶת-שָׁמַי: וַיִּבֶן מִזְבַּחֹת
 ח לְכָל-צְבָא הַשָּׁמַיִם בְּשֵׁתֵי חֲצֹרוֹת בֵּית-ה' וְהָעֶבֶד אֶת-
 ט בָּנוּ בָּאֵשׁ וְעוֹנָן וְנָחַשׁ וַעֲשָׂה אוֹב וַיִּדְעֻנִּים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע
 י בְּעֵינַי ה' לְהַכְעִיִם: וַיִּשֶׂם אֶת-פֶּסֶל הָאֲשֶׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה
 יא בְּבֵית אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל-דָּוִד וְאֶל-שְׁלֹמֹה בְּנוֹ בְּבֵית הַזֶּה
 יב וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בַּחֲרָתִי מִכָּל שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשִׁים אֶת-שָׁמַי
 יג לְעוֹלָם: וְלֹא אֶסִּיף לְהַנִּיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן-הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 יד נָתַתִּי לָאֲבוֹתָם רֶקֶן אִם-יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
 טו וּלְכָל-הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-צִוִּיתִי אֹתָם עֲבָדֵי מֹשֶׁה: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּתְעַסּוּ
 טז מִנְּשֵׂהָ לַעֲשׂוֹת אֶת-הָרַע מִן-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד ה' מִפְּנֵי
 טז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְבַר ה' בְּיַד-עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: יַעַן
 יז אֲשֶׁר עָשָׂה מִנְּשֵׂהָ מֶלֶךְ-יְהוּדָה הַתְּעֵבֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכָּל
 יח אֲשֶׁר-עָשׂוּ הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר לִפְנֵינוּ וַיַּחֲטֵא גַם-אֶת-יְהוּדָה
 יט בְּגִלּוּלָיו: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 כ הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל-יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל-שָׁמְעוּ
 כא תִּצְלַנָּה שְׁתֵּי אֲזוּנָיו: וְנִטְיִיתִי עַל-יְרוּשָׁלַם אֶת קוֹ שִׁמְרוֹן וְאֶת-
 כב מִשְׁקַלֹּת בֵּית אַחָאָב וּמַחֲיִיתִי אֶת-יְרוּשָׁלַם כַּאֲשֶׁר-יִמְחָה
 כג אֶת-הַצִּלְחַת מַחָה וְהִפְךְ עַל-פָּנָי: וְנִטְשִׁיתִי אֶת שְׂאֵרֵית
 כד נִחַלְתִּי וְנִתְתִּים בְּיַד אִיבִיָּהֶם וְהָיוּ לְבוֹ וּלְמִשְׁפַּח לְכָל-
 כה אִיבִיָּהֶם: יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת-הָרַע בְּעֵינַי וַיְהִיו מִכְעִסִּים אֹתִי
 כו מִן-הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְגַם
 כז דָּם נָקִי שִׁפְךְ מִנְּשֵׂהָ הִרְבָּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר-מָלֵא אֶת-יְרוּשָׁלַם
 כח פֶּה לִפְהָ לְבַד מִחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חֲטָא אֶת-יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת

שמעה

י' הרע בעיני ה': ויתר דברי מנשה וכל אשר עשה וחטאתו
אשר חטא הלאהם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי
יח יהודה: וישפב מנשה עס־אבתיו ויקבר בגן־ביתו בגן־עזא
וימלך אמוז בנו תחתיו:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) בפסוקים 9-11 מוזכרים עמים אחרים, שאינם בני ישראל.

מדוע המחבר מזכיר אותם? הסבר. (6 נקודות)

(2) בפסוקים 12-15 כתובה נבואה. מהי הנבואה? (2 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא גם **מלכים ב**, כ"ג, 26-27.

על פי הקטע במלכים ב, כ"א שלפניך, ציין שלושה חטאים חמורים מאוד של מנשה,

היכולים להסביר את הנאמר במלכים ב, כ"ג, 26-27.

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא פסוקים 7-9 ופסוק 14 בקטע שלפניך.

(1) הסבר את המתח בין הנאמר בחלק הראשון של פסוק 8 (עד האתנחתא)

ובין הנאמר בפסוק 14.

(3 נקודות)

(2) הסבר כיצד החלק השני של פסוק 8 וכן פסוק 9 פותרים את המתח שציינת

בתת־סעיף (1). (3 נקודות)

ד. קרא גם **דברי הימים ב**, ל"ג, 10-16.

בפסוקים שב**דברי הימים** יש מידע על מנשה שאינו כתוב בספר **מלכים**.

(1) מהו המידע? (2 נקודות)

(2) מנשה מלך חמישים וחמש שנה. מלוכתו רבת השנים אינה הולמת את תפיסת הגמול

של מחבר ספר **דברי הימים**.

כיצד המידע שציינת בתת־סעיף (1) פותר אי־הלימה זו? (4 נקודות)

5. קרא ישעיה, ב', 1-4.

א הדבר אשר חזה
 ב ישעיהו בן-אמוץ על-יהודה וירושלם: והיה | באחרית
 הימים נכון יהיה הר בית-ה' בראש ההרים ונשא מגבעות
 ג ונהרו אליו כל-הגוים: והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה
 אל-הר-ה' אל-בית אלהי יעקב ויורנו מדדרכיו ונלכה
 ד בארחתיו כי מציון תצא תורה ודבר-ה' מירושלם: ושפט
 בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים
 ותניתותיהם למזמרות לא-ישא גוי אל-גוי חרב ולא-ילמדו
 עוד מלחמה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. לפי הקטע שלפניך, מה יהיה המעמד של הר בית ה' באחרית הימים? הסבר.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. סובלנות היא הכרה בזכות הקיום של קבוצות ודעות שונות.

האם לדעתך נבואת ישעיהו בפסוקים אלה מתארת חזון של סובלנות?
 הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא גם את **בראשית**, י"ב, 3 ו**שמות**, י"ט, 5-6.

הסבר כיצד הנאמר בכל אחד מפסוקים אלה בא לידי ביטוי בחזון ישעיהו.

ד. קרא פסוק 4 בקטע שלפניך.

מהו ההיפוך שמתואר בפסוק, ומהי הסיבה להיפוך זה? הסבר.

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

פרק שלישי — נושאי החובה (18 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 6 נקודות).

חוק

6. קרא דברים, כ', 10-15.

כִּי־תִקְרַב אֶל־
י"א עֵיר לְהִלָּחֵם עָלֶיָהּ וְקִרְאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם: וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם
תִּעַנְךָ וּפְתַחְתָּהּ לָךְ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָּהּ יִהְיוּ לָךְ לְמַס
י"ב וְעַבְדֶּיךָ: וְאִם־לֹא תִשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשִׂתָה עִמָּךְ מִלְחָמָה וְצָרָת
י"ג עָלֶיָהּ: וּנְתַנָּה ה' אֱלֹהֶיךָ בְיַדְךָ וְהִכִּיתָ אֶת־כָּל־זְכוּדָהּ לְפִי־
י"ד חֶרֶב: רַק הַנְּשִׂים וְהַטָּף וְהַבְּהֵמָה וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בְעֵיר כְּלִי־
שְׁלָלָה תָּבוֹז לָךְ וְאֶכְלָתָ אֶת־שְׁלָל אֵיבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן ה' אֱלֹהֶיךָ
ט"ו לָךְ: כִּן תַּעֲשֶׂה לְכָל־הָעָרִים הַרְחֹקוֹת מִמָּךְ מֵאֹד אֲשֶׁר לֹא מֵעָרֵי
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הֵנָּה:

- א. לפניך קטע מחוקי המלחמה, ובו מפורטות שתי דרכים שבני ישראל מצווים לנקוט כלפי יושבי הערים הרחוקות. הבחירה באיזו דרך לנקוט תלויה בהתנהגות של יושבי העיר. הסבר מה הן שתי הדרכים. (4 נקודות)
- ב. השורש ש-ל-מ חוזר שלוש פעמים בפסוקים 10-12 בקטע שלפניך. על מה עשויה לרמוז חזרה זו דווקא בהקשר של חוקי המלחמה? הסבר. (2 נקודות)

חכמה

7. קרא איוב, א', 1-5.

א אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ-עֹזִין אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָם וְיָשָׁר
ב וַיִּרְא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: וַיִּגְדְּלוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת:
ג וְהָיָה מְקַנְהוֹ שִׁבְעַת אֶלְפֵי-צֹאן וְשְׁלֹשֶׁת אֶלְפֵי גְמָלִים וְחֲמִשׁ
ד מֵאוֹת צֹמֶד-בָּקָר וְחֲמִשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת וְעֶבְדָּה רַבָּה מְאֹד וְהָיָה
ה הָאִישׁ הַהוּא גָדוֹל מִכָּל-בְּנֵי-קָדְשׁ: וְהָלְכוּ בָנָיו וְעָשׂוּ מִשְׁתָּה
וּלְשִׁתּוֹת עִמָּהֶם: וְהָיָה כִּי הִקִּיפוּ יָמָי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב
ז וַיִּקְדָּשׁם וְהִשְׁבִּים בְּבִקְרָה וְהָעֵלָה עֲלוֹת מִסְפָּר כָּלֶם כִּי אָמַר
ח אִיּוֹב אוֹלֵי חֲטָאוֹ בְּנֵי וּבְרָכוּ אֱלֹהִים בְּלִבְבָם כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב
כָּל-הַיָּמִים:

- א. יש הטוענים כי בקטע זה יש הגזמה בתיאור הצדיקות של איוב. בסס טענה זו על ראייה מפסוק 5 בקטע שלפניך, והסבר את הראיה. (3 נקודות)
- ב. מדוע חשוב לתאר את איוב כצדיק בתחילת ספר איוב? הסבר. (3 נקודות)

נביאי אמת ונביאי שקר

8. קרא ירמיה, כ"ח, 1-11.

וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלַכַת
צְדָקְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנַת הָרִבְעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר
אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן־עֲזוּרָה הַנְּבִיא אֲשֶׁר מַגְבֵּעוֹן בְּבֵית הָהָר לְעֵינַי
הַכְּהֵנִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר: כֹּה־אָמַר ה' עֲבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבַרְתִּי אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: בַּעֲוֹד שְׁנָתַיִם
יָמִים אָנִי מְשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית ה'
אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיָּבִיאוּם
בָּבֶל: וְאֶת־יְכֹנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גְּלוֹת
יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אָנִי מְשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־ה'
כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנְּבִיא אֶל־
חֲנַנְיָה הַנְּבִיא לְעֵינַי הַכְּהֵנִים וּלְעֵינַי כָּל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית
הָהָר: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנְּבִיא אֲמֹן כֵּן יַעֲשֶׂה ה' יְקֻם ה'
אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִפְאֵת לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵּית־ה' וְכָל־הַגּוֹלָה
מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֲךָ שָׁמַע־נָא הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
דֹּבֵר בְּאָזְנוֹךָ וּבְאָזְנֵי כָל־הָעָם: הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לִפְנֵי וּלְפָנֶיךָ
מִן־הָעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל־אֲרָצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדוֹלוֹת
לְמַלְחָמָה וּלְרַעָה וּלְדָבָר: הַנְּבִיא אֲשֶׁר יִנְבְּא לְשָׁלוֹם בִּבְאֵר
דְּבַר הַנְּבִיא יוֹדֵעַ הַנְּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלַח ה' בְּאַמְתּוֹ: וַיִּקַּח
חֲנַנְיָה הַנְּבִיא אֶת־הַמוֹטָה מֵעַל צוּאֵר יִרְמְיָה הַנְּבִיא
וַיִּשְׁבַּרְהוּ: וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לְעֵינַי כָּל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר
ה' כֹּכָה אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בַּעֲוֹד
שְׁנָתַיִם יָמִים מֵעַל צוּאֵר כָּל־הַגּוֹיִם וַיִּלֶךְ יִרְמְיָה הַנְּבִיא
לְדַרְכּוֹ:

א. הסבר את המחלוקת בין שני הנביאים, חנניה וירמיה, שבאה לידי ביטוי בקטע שלפניך.

בסס את דבריך על הכתוב.

(4 נקודות)

ב. הבא מן הקטע רמז שהמעשה הסמלי שעשה חנניה וההסבר שלו למעשיו ערערו את הביטחון

של ירמיה בצדקת נבואתו שלו. (2 נקודות)

שיבת ציון

9. קרא עזרא, א', 1-6.

א ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר-ה' מפני
 ירמיה העיר ה' את-רוח פרש מלך-פרס ויעבר-קול
 ב בכל-מלכותו וגם-במכתב לאמר: כה אמר פרש מלך
 פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים והוא-
 ג פקד עלי לבנות-לו בית בירושלם אשר ביהודה: מי-בכם
 מכל-עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה
 ויבן את-בית ה' אלהי ישראל הוא האלהים אשר
 ד בירושלם: וכל-הנשאיר מכל-המקמות אשר-הוא גר-שם
 ינשאוהו אנשי מקומו בכסף ובזהב וברכוש ובבהמה עם-
 ה הנדבה לבית האלהים אשר בירושלם: ויקומו ראשי
 האבות ליהודה ובנימן והכהנים והלוים לכל העיר האלהים
 את-רוחו לעלות לבנות את-בית ה' אשר בירושלם:
 ו וכל-סביבתיהם חזקו בידיהם בכלי-כסף בזהב ברכוש
 ובבהמה ובמגדנות לבד על-כל-התנדב:

בקטע שלכניך האירועים ההיסטוריים מתוארים כהתגשמות של נבואת ירמיה.
 הסבר קביעה זו. היעזר בירמיה, כ"ט, 10.

פרק רביעי — נושאי ההרחבה (6 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-13 (6 נקודות).

חוק

10. קרא ויקרא, י"ט, 18, 34.

ויקרא, י"ט, 18

יח
לֹא־תִקֵּם וְלֹא־תִטּוֹר אֶת־בְּנֵי עַמּוֹךְ וְאֶהְבֶּתָּ
לְרַעַךְ כַּמוֹךְ אֲנִי ה'־:

ויקרא, י"ט, 34

לד
כְּאִזְרוּחַ מִכֶּסֶף יִהְיֶה לְכֶם הַגֵּר וְהַגֵּר
אֶתְכֶם וְאֶהְבֶּתָּ לוֹ כַּמוֹךְ כִּי־גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי
ה' אֱלֹהֵיכֶם:

בשני הפסוקים שלפניך נזכרת הדרישה לאהוב את האדם האחר "כמוך".

א. בפסוק 34 מצורף לציווי נימוק. הסבר את הנימוק. (2 נקודות)

ב. מדוע לדעתך חשב המחוקק שיש צורך להוסיף נימוק בפסוק 34, ומדוע הוסיף דווקא

נימוק זה? (4 נקודות)

חכמה

11. קרא איוב, ח', 3-7, 11-19.

איוב, ח', 3-7

הֲאֵל יַעֲוֶה מִשְׁפָּט וְאִם-שֹׁדֵי יַעֲוֶה-עֲדָקָה: אִם-בְּנִיךָ חֲטָאוּ-
 הֲלוֹ וַיִּשְׁלַחֶם בְּיַד-פְּשָׁעִים: אִם-אַתָּה תִּשְׁחַר אֶל-אֵל וְאֶל-שֹׁדֵי
 ו תַּתְּחַנֵּן: אִם-יָד וַיִּשָׂר אֶתָּה כִּי-עָתָה יַעֲדֵר עָלֶיךָ וְשָׁלֵם נֹת
 ו עֲדָקָךָ: וְהִיָּה רֵאשִׁיתְךָ מִצֶּעַר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה מָאֵד:

איוב, ח', 11-19

הֲיִגָּאֵה-גָּמָא בְּלֹא בִצָּה יִשְׁגֹּא-אָחוּ בְלֵי-מֵיִם: עֲדָנוּ
 י בָּאֲבוֹ לֹא יִקְטֹף וְלִפְנֵי כָל-הַצִּיר יִיבֹשׁ: כִּן אַרְחוֹת כָּל-שֹׁכְחֵי
 יד אֵל וְתִקּוֹת הַנֶּפֶס תֵּאבֹד: אֲשֶׁר-יִקּוֹט כָּסְלוֹ וּבֵית עֲכָבִישׁ מִבְּטָחוֹ:
 טו יִשְׁעֵן עַל-בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם: רָטֹב הוּא לִפְנֵי
 יז שָׁמֶשׁ וְעַל-גִּגְתּוֹ יִזְנֶקְתוּ תַצֵּא: עַל-גַּל שְׂרָשׁוּיִם יִסְבְּכוּ בֵּית אֲבָנִים
 יט יַחֲזִיק: אִם-יִבְלַעְנוּ מִמְּקוֹמוֹ וּכְחֹשׁ בּוֹ לֹא רֵאִיתֶךָ: הֲזֶה-הוּא
 מְשׁוֹשׁ דְּרָכּוֹ וּמִצֶּפֶר אַחַר יַעֲמָחוּ:

בפסוקים 3-7 בלדד השוחי מציג את עמדותיו בנוגע לדרכים שבהן אלוהים מנהל את העולם, והמשלים בפסוקים 11-19 ממחישים עמדות אלה. בחר באחד המשלים והסבר כיצד הוא ממחיש את אחת הטענות שמציג בלדד בדבריו.

נביאי אמת ונביאי שקר

12. קרא עמוס, ז', 10-17.

וַיִּשְׁלַח אֲמַצְיָה
כִּהְיוּ בַּיִת-אֵל אֶל-יִרְבְּעָם מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר קִשְׁר עָלֶיךָ
עָמוֹס בְּקֶרֶב בַּיִת יִשְׂרָאֵל לֹא-תֹכַל הָאָרֶץ לְהַכִּיל אֶת-
א כָּל-דְּבָרָיו: כִּי-נָה אָמַר עָמוֹס בְּחֶרֶב יָמוּת יִרְבְּעָם וַיִּשְׂרָאֵל
ב גָּלָה יִגְלֶה מֵעַל אֲדָמָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲמַצְיָה אֶל-
עָמוֹס חֲזֵה לְךָ בְּרַח-לְךָ אֶל-אֶרֶץ יְהוּדָה וְאָכַל-שֵׁם לֶחֶם וְשָׂם
ג תְּנָבֵא: וּבַיִת-אֵל לֹא-תוֹסִיף עוֹד לְהִנָּבֵא בִּי מִקֶּדֶשׁ-מֶלֶךְ הוּא
ד וּבַיִת מִמַּלְכָּה הוּא: וַיַּעַן עָמוֹס וַיֹּאמֶר אֶל-אֲמַצְיָה לֹא-נָבִיא
אֲנִי וְלֹא בֶן-נְבִיא אֲנִי כִּי-בֹקֵר אֲנִי וּבֹלֵם שִׁקְמִים:
ה וַיִּקְרָא ה' מֵאַחֲרַי הִצָּאן וַיֹּאמֶר אֵלַי ה' לְךָ הִנָּבֵא אֶל-עַמִּי
ו וַיִּשְׂרָאֵל: וְעַתָּה שָׁמַע דְּבַר-ה' אַתָּה אָמַר לֹא תִנָּבֵא עַל-
ז יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִטֹּיף עַל-בַּיִת יִשְׁחָק: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה'
ח אֲשַׁתְּךָ בַּעִיר תִּזְנֶה וּבִעֲרֶךָ וּבְגִתֶיךָ בְּחֶרֶב יָפְלוּ וְאֲדָמָתְךָ בְּחֶבֶל
ט תִּחַלֵּק וְאַתָּה עַל-אֲדָמָה טְמֵאָה תָּמוּת וַיִּשְׂרָאֵל גָּלָה יִגְלֶה
י מֵעַל אֲדָמָתוֹ:

א. על פי הקטע שלפניך, כיצד אמציה מבין את תפקיד הנביא? בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. האם עמוס מסכים עם אמציה בנוגע לתפקיד הנביא? נמק. (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

שיבת ציון

13. קרא יחזקאל, ל"א, 1-14.

א הִיָּתָה עָלַי יַד-יְהוָה וַיּוֹצִיאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה
 ב וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְסָבִיב וְהִנֵּה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן-אָדָם הֲתַחְיִינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה
 ה יָדַעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ו הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שְׁמָעוּ דְבַר-יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
 ז לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ח עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהִעַלְתִּי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ט בָּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה: וְנִבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 י וַיְהִי-קוֹל כַּהֲנֻבָּאִי וְהִנֵּה-רֶעֶשׂ וְתִקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצֵּם אֶל-
 יא עֲצָמוֹ: וָרָאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵהּ וּקְרַם עֲלֵיהֶם
 יב עוֹר מִלְּמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא אֶל-הָרוּחַ
 יג הִנְבֵּא בֶּן-אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל-הָרוּחַ כֹּה-אָמַר יְהוָה אֲדֹנָי יְהוִה:
 יד מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ וּפְחֵי בְּהַרְוִיגִים הָאֵלֶּה וַיְחִיו:
 טו וְהִנְבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיְחִיו וַיַּעֲמְדוּ עַל-
 טז רַגְלֵיהֶם חִיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
 טז הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הִמָּה הִנֵּה אֲמַרְדִּים יִבְשׂוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 יז וְאָבְדָה תְּקוּמָתָנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-
 יח אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהִעַלְתִּי
 יט אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עַמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל:
 כ וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבְהִעְלוֹתִי אֶתְכֶם
 כא מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עַמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
 כב עַל-אֲדָמַתְכֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם-
 כג יְהוָה:

קרא את הקטע משירו של נפתלי הרץ אימבר, "תקוותנו" (שחלק ממנו נהפך ברבות הימים להמנון הלאומי, "התקווה").

עוד לא אבדה תקותנו / התקנה הנושנה

משוב לארץ אבותינו / לעיר בה דוד חנה.

(מן האתר "זמרשת")

יש הטוענים כי השיר מתכתב עם הפסוקים ביחזקאל, ל"ז, 1-14.

הסבר טענה זו על פי דברי העם ועל פי תשובת הנביא יחזקאל (פסוקים 11-14).

פרק חמישי — קטע לניתוח ולהבנה (12 נקודות)

ענה על שאלה 14 חובה ועל שתיים מן השאלות 15-17 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא בראשית, ג'.

א והנחש היה ערום מכל
 ב חית השדה אשר עשה ה' אלהים ויאמר אלהים לאמר אל-האשה אף
 ג כי-אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן: ותאמר האשה
 ד אל-הנחש מפרי עץ-הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך-הגן
 ה אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
 ו ויאמר הנחש אל-האשה לא-מות תמתון: כי ידע אלהים כי
 ז ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב
 ח ורע: ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה-הוא
 ט לעינים ונחמד העץ להשגיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם-
 י לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם
 יא הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת: וישמעו את-קול
 יב ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו
 יג מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא ה' אלהים אל-
 יד האדם ויאמר לו איכה: ויאמר את-קולך שמעתי בגן ואיך
 טו כי-עירם אנכי ואחבא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה
 טז המן-העץ אשר צויתוך לבלתי אכל-ממנו אכלת: ויאמר
 טז האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה-לי מן-העץ
 טז ואכל: ויאמר ה' אלהים לאשה מה-זאת עשית ותאמר
 טז האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר ה' אלהים אל-הנחש
 טז כי עשית זאת ארור אתה מכל-הבהמה ומכל חית השדה
 טז על-גחנך תלך ועפר תאכל כל-ימי חייך: ואיבה ואשית בינך
 טז ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה
 טז תשופנו עקב: אל-האשה אמר הרבה ארבה
 טז עצבוך והרנך בעצב תלדי בנים ואל-אישך תשוקתך והוא
 טז ימשל-בך: ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך
 טז ותאכל מן-העץ אשר צויתוך לאמר לא תאכל ממנו ארורה

יח האדמה בעבודך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך: וקוץ
 ט ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה: בזעת אפריך
 תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי-
 כ עפר אתה ואל עפר תשוב: ויקרא האדם שם אשתו חוה
 נא כי הוא היתה אם כל חיי: ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו
 בתנות עור וילבשם:
 נב ויאמר ה' אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב
 ורע ועתה ופני שלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי
 נג לעלם: וישלחהו ה' אלהים מגן עדן לעבד את האדמה
 נד אשר לקח משם: ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן
 את הפרדים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך
 עין החיים:

ענה על שאלה 14 — חובה.

14. מי לדעתך האשם העיקרי בהפרת הצו האלוהי בסיפור גן עדן שלפניך? נמק את דבריך.

ענה על שתיים מן השאלות 15-17.

15. קרא פסוקים 6-11 בקטע שלפניך.

א. ציין מפסוקים אלה שתי ראיות לשינוי התודעה של האדם אחרי שאכל מפרי עץ הדעת.

בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. הבא מפסוקים אלה ראיה שאלוהים מצליח בקלות לחשוף את האכילה האסורה.

(2 נקודות)

16. באמצעות השורש א-כ-ל נוצר קשר של "מידה כנגד מידה" בין החטאים ובין העונשים.

הבא מן הקטע שלפניך דוגמה אחת לקביעה זו, והסבר אותה.

17. קרא פסוקים 15-19 בקטע שלפניך.

ציין שתי תופעות בחיי האדם שהמספר מציג את מקורן בפסוקים אלה.

בהצלחה!